

A beteljesedő Ige

„Akik azt állították magukról, hogy bölcssek, azok bolonddá lettek...
Ezért kiszolgáltatta őket az Isten szívük vágyai által a tisztátalanságnak,...”

Több, mint negyven éve két kiadványt kaptam. Mindkettőt Francis Schaeffer, Svájcban élő teológus írta. Mindkettőt sokatmondó címmel jelent meg: Halál a városban, és Szabadulás az értelemtől. Abban az időben a létező szocializmus körülményei között élve, tapasztaltuk mindkét könyvcímében foglaltak valóságát. Vágyakozással néztünk az úgynevezett „szabad világra”, ahol a hívő ember szabadon megélheti hitét, és senki nem akar rákényszeríteni értelmetlen eszméket. Szinte elképzelhetetlennek tűnt, hogy a szerző nem az akkori szocialista értelmetlenségről, lelki, és testi halált jelentő valóságot vette célba. Majd jött 1989, s egyre inkább része lettünk a „szabad világnak”, meg kellett tanulnunk komolyan venni az apostoli figyelmeztetést: „Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává.” (1Kor. 6,12) A hittől elszakadt emberre „rázúdult a minden szabad nekem” gondolkodásmód, s nem olvasta a Szentírásban leírt mondat másik felét. Modern embernek tartva önmagát, nem is olvasta a Bibliát, nem látogatta az istentiszteleti alkalmakat, és szabadon vált rabjává kábítószernek, alkoholnak, játék automatáknak, óriási hasznot ígérő csalóknak. Lel-

ketlen politikusok olyan törvényeket fogadtak el, amelynek eredménye kisemmizettség, hajléktalanság, lelki-szellemi nyomor lett sok ezer ember életében. Ez leginkább a városokban szembetűnő, ahol sokszor szomszédokat sem ismerik az emberek. A városokban, ahol a lakosok sokasága nem akar maradni látszani!

Debrecen, Református Nagytemplom és Kollégium

De mit is jelent a modern szó? „A kor követelményeinek megfelelő”. Nincs azzal gond, ha lakásunk, modern, a kor követelményeinek megfelelő, de amikor gondolkodásunk, s kiváltképp lelkiségünk a kor követelményeinek akar megfelelni, Isten kijelentett rendelése helyett, akkor az arról árulkozik, hogy értékrend és akarat nélküli emberré váltunk. Ennek külső jelei a szakadt ruházat viselése, a tetovált test, a divat értelmetlen látványosságainak követése, mert nem tudjuk mi az értékes, maradandó, s mi az értéktelen, hiábavaló. Amikor életünket az eszmék vezetik, akkor már nem tudjuk felismerni a

különbséget a valóság és a képzelet, a jó és a rossz között. Mert Isten kinyilatkoztatott, örökkévaló értékrendje nélkül a szabadelvűség (liberalizmus) az értelmetlenség pusztaságába, ürességébe vezet, ahol elvész test és lélek. A legszánalmasabb erőlködés az, amikor egy egyház akar

Már rendelhető!

A Szeretnaptár 2025-ös kiadása és a Református Újság a 2025-ös évre már rendelhető szerkesztőségünk címén.

076 74 Drahňov - Deregyő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

modern egyházzá válni, s igyekszik megfelelni a kor szellemi divatjának. Jézus biztos hajója helyett egy „lélekvesztőt” választ. Nem csoda, hogy a nyugat-európai egyházak egy része rohamosan elnéptelenedik, mert korunk divatos elferdültjei nem kívánnak igazán egyháztaggokká lenni, csak megszállottként gyengíteni kívánják elvárásaikkal Isten népét. Felismerve, milyen kárhozatos helyzetbe juttat sokakat egyesek elvakult hatalomvágya, kapzsisága, s hogy ez milyen kísértés számunkra is, az első Pünkösdi igehirdetésének hallgatóival mi is azt kérdezzük: „Mit tegyünk atyámfiai, férfiak?” A jajveszékelés és kétségbeesés nem megoldás! Az „együnk, igyunk, mert holnap úgyis meghalunk!” – csak tovább rontja helyzetünket. Csakis a

megtéréssel, s a Szentírás olvasásával felismerjük, hogy a Gonosz minden nagyszabású látványossága ellenére, csak az történik, és történhet, amit Isten évezredekkel ezelőtt kijelentett az Igében. A hitehagyás, a modernség, és a vak vezetők, a tévelygések, a teremtmény imádata a Teremtő helyett az elbizonytalanodás helyett megerősítik hitében az Jézusra figyelő embert. A beteljesülő igei kijelentések által megerősödött hittel adhatunk számot Urunknak az elmúlt egyházi évben végzett szolgálatáról, s kérhetjük, hogy az előttünk álló egyházi évben is tartsa meg hitünket, buzgóságunkat és igei látásunkat.

Csoma L

Annál jobban kiáltani Jézus nevét

Sokszor belefáradva és beleszomrodva vesszük tudomásul a világban zajló fejleményeket, köztük a keresztyénellenes megnyilvánulásokat. Számtalanszor elmondtuk, leírtuk, olvastuk mindezt. Mikor erről beszélünk, egy olyan tehetetlen hozzátartozónak érezzük magunkat, aki az öntudatlan beteg ágya mellett századjára is elismétli társaságának a betegség tüneteit.

Valami ilyesféle keserű tehetetlenséggel szemléljük, mikor világunk letépi magáról értékeit és szinte már pőrén egyensúlyoz a mélység felett. A hírekben csak az elkövetők és az áldozatok személye, neve, életkora változik. Gyermek, felnőt看, idősek lesznek mártírjai egy végzetesen elrontott korszaknak. Európa békéjét magányos késes támadók hasítják rojtosra, miközben a woke-farizeusai félrenéznek. Tehetetlennek érezzük magunkat, egyre kevesebb hírt hallgatunk, védeni próbáljuk ingatag lelki békénket.

Mit kéne tennünk egy ilyen helyzetben? A kérdés jó ideje ott ismétlődik bennünk. Egyének és közösségek ajkán hangzik fel, a “hogyan tovább?”, a “mit tegyünk?” útkeresése. És minden újabb, kórtünetet jelző hír, egyre inkább elbizonytalanít a válasz megtalálása felől.

Van egy ember, aki kimarad a Jézust ünneplő jerikói tömegből. Mindenki más ott tolong a Mester körül,

eljutnak hozzájuk Jézus szavai, talán látják is őt, akár a közelébe is férkőznek, miközben ezalatt Bartimeusnak semmi sem jut Jézusból. Csak az eddigi magányos sötétség. Az ő reménye csupán néhány aprópénzzel és ételdarabkával függ össze.

A mi világkorszakunk önkéntes vakságot választ. Elfordul, hátat fordít, lehunyja szemét. Hátha vele nem történik meg az a sok örültség, ami körülötte zajlik. Hátha kivonhatja személyét, abból, ami sokak lelkét mérgezte már.

Bartimeus magányosan áll az út szélén és amikor meghallja, hogy Jézus jön, kiáltani kezd. Úgy látszik, az Úr neve már kétezer éve sem számí-

tott politikailag korrekt beszédnek, feddik is a koldust, hogy ezt most mégis hogy gondolja, de Bartimeus nem hallgat el. Kiáltása segítségkérésé-

szé, misszióvá ágazik. Ez a vak ember, a saját segítségkérése által, indirekt módon is elmondja az ő kis világának, hogy kicsoda Jézus.

Ma is mindenki kutatja, keresi a lelki békéjét. Milliók simogatják a telefonjukat, lájkolnak tartalmakat, írnak, üzennek, mert ott feszül bennük a gondolat: vajon ki segít? Hátha jön, egy biztató szó. Igaz, ösztönösen elzárkóznak, ha hallják a hívást, a harangszavát. Így szocializálódtak, erre neveli őket a világ. De a nyomorúságuk attól még nyomorúság marad, és szüntelen húzza őket a mélybe.

Sok ilyen embert ismerek; nem, javítok: csak ilyen embert ismerek! Ott ül a szemekben a néma, ki nem mondott, elhallgatott kérdés: rajtam ki segít? Bartimeus, koldusból prédikátor lesz, amikor belekiáltja a világba, hogy Ő az! Jézus, a megoldás! Ő az, aki segíthet!

Fábián Tibor

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

December

1. V.	2Sám 5	1Kor 5
2. H.	2Sám 6	1Kor 6
3. K.	2Sám 7	1Kor 7,1-24
4. Sz.	2Sám 8	1Kor 7,25-40
5. Cs.	2Sám 9	1Kor 8
6. P.	2Sám 10	1Kor 9,1-18
7. Sz.	2Sám 11	1Kor 9,19-27
8. V.	2Sám 12	1Kor 10,1-13
9. H.	2Sám 13	1Kor 10,14-33
10. K.	2Sám 14	1Kor 11,1-16
11. Sz.	2Sám 15	1Kor 11,17-34
12. Cs.	2Sám 16	1Kor 12
13. P.	2Sám 17	1Kor 13
14. Sz.	2Sám 18	1Kor 14,1-25
15. V.	2Sám 19	1Kor 14,26-40
16. H.	2Sám 20	1Kor 15,1-34
17. K.	2Sám 21	1Kor 15,35-58
18. Sz.	2Sám 22	1Kor 16
19. Cs.	2Sám 23	Zsid 1
20. P.	2Sám 24	Zsid 2
21. Sz.	Mik 1	Zsid 3
22. V.	Mik 2	Zsid 4
23. H.	Mik 3	Zsid 5
24. K.	Mik 4	Zsid 6
25. Sz.	Mik 5	Zsid 7
26. Cs.	Mik 6	Zsid 8
27. P.	Mik 7	Zsid 9
28. Sz.	Jón 1	Zsid 10
29. V.	Jón 2	Zsid 11
30. H.	Jón 3	Zsid 12
31. K.	Jón 4	Zsid 13

Gyülekezeteink Életéből

Testvéri közösségben dicsőítették az Urat az ipolysági és perőcsényi reformátusok

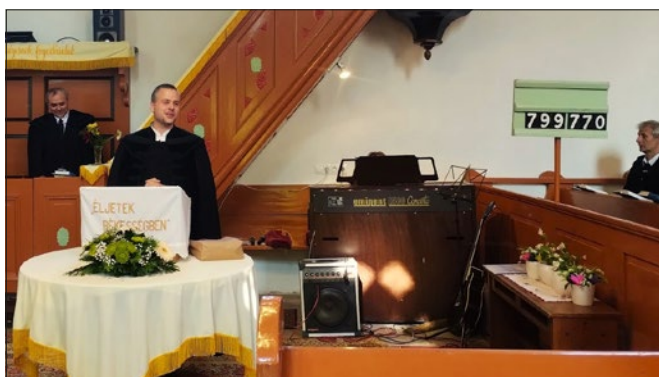
Izsmán Jónás igehirdetés közben

A hit mélyítése és az összetartozás erősítése jegyében tartották meg a testvérgyülekezeti találkozót a Börzsöny tövében megbúvó Perőcsényben. Az október 20-ai ünnepi alkalmon az ipolysági református gyülekezeti testvéreket fogadták a házigazdák. Mára már jelentős hagyománya van a két református gyülekezet közös alkalmainak.

Az igehirdetés előtt **Izsmán Jónás**, az ipolysági református gyülekezet lelkipásztora kifejtette:

„évente összejövünk, beszélgetünk, közösen dicsérjük az Urat hálatelt szívvel.”

Vendég igehirdetőként az ipolysági lelkész tartotta az igehirdetést a mintegy százhetven éves templom falai között. Prédikációjában Isten végtelen szeretetéről szólt.

Zsolnai Gergő

Mint fogalmazott: a testvérek közösségében együtt dicsőítjük az Urat, aki megváltott minket.

„Megtapasztalhattuk életünk egyes szakaszaiban, hogy mennyire szeret minket az Úr. Bármilyen mélyen is vagyunk, Ő felkarol, felemel és szeretetével vesz minket körül” – hangsúlyozta az igehirdetésében **Izsmán Jónás**.

A gyülekezeti alkalommal kapcsolatban kifejtette, örömteli minden ilyen alkalom, ahol megismerhetjük és megtapasztalhatjuk a gyülekezet hitét.

Zsolnai Gergő perőcsényi lelkész rövid köszöntőjében arról szól, mennyire áldásos az ilyen közösségi lét. A testvéri közösségben ilyenkor van idő beszélgetni, ismerkedni, közösen elmélkedni- Mindez a mai világunkban igen nagy érték.

Testvéri közösség az imaház nagytermében

Az istentiszteletet követően a perőcsényi református gyülekezet imaházában folytatódott a meghitt alkalom. A szeretetvendégség után **Koczó József** helytörténész vetített képes előadásában vázolta fel a több száz éves helyi református gyülekezet életét, legfőbb állomásait, ismertette a templom történetét is.

A perőcsényi és az ipolysági református gyülekezet kapcsolata már hosszú múltra tekint vissza. Éves szinten szerveznek testvérgyülekezeti találkozókot, melyeknek felváltva az ipolysági paróikia udvara és a perőcsényi imaház ad otthont. Amíg az ipolysági közös alkalmakra a nyári időszakban, addig a perőcsényire az őszi hónapokban kerül sor.

írta, fotó - Pásztor Péter/Felvidék.ma

„Vajon mi lesz, ha...”

Megemlékezés ft. Réz László, rozsnyói lelkész, egyetemes főjegyző halálának 100. évfordulója alkalmából

2024. szeptember 15-én könyvbe-mutatóval egybekötött ünnepi istentiszteletre került sor a rozsnyói református templomban. Az alkalomra a hazaiakon kívül közeli és távolabbi gyülekezetekből érkeztek a hívek, hogy emlékezzenek a 100 éve elhunyt ft. Réz László lelkipásztorra, egyetemes főjegyzőre, akinek szolgálati ideje alatt épült fel a homonnai református gyülekezet templomtornya és a rozsnyói református gyülekezet temploma.

Erre az alkalomra készült el a „Vajon mi lesz, ha abba kell hagynom?” ft. Réz László egyetemes főjegyző élete utolsó éveinek szolgálata (1920–1924) című könyv, melyet a szerző, Buza Zsolt, egykori rozsnyói lelkipásztor ismertetett.

Az ünnepi istentiszteleten nt. Órémus Zoltán, az Abauj-tornai Református Egyházmegye esperese az IPT 2,4–5a igeszakasz alapján szólt a megjelentekhez. Igehirdetését egy, a dunai árvíz pusztításáról szóló visszaemlékezéssel kezdte. Rámutatott a víz hatalmas erejére, pusztítására, minnek következtében életek munkája semmisült meg pillanatok alatt. Péter, a tanítvány Jézus mellett értette meg, mit jelent az, hogy a Jézus által épített házon a víz nem lesz úr és nincs olyan erő, mely összedöntse azt a házat. A legfontosabb az alapkö a fundamentum, melyre majd a ház épül. Péter apostol szavaival ez az ÉLŐ KŐ – maga Jézus Krisztus. Rá lehet bátran alapozni, mert Ő az Isten által kiválasztott ÉLŐ KŐ! Amikor ennek a háznak – templomnak – az építéséről beszélünk, akkor egy ÉLŐ Kőre alapozott. „Mi egy olyan házat építünk, ahol az a fontos, mit mond az Isten!” – emelte ki a szolgálattevő igehirdető.

Az igehirdetés után Fazekas Sztella, a Rozsnyói Református Iskolaközpont

diákja, elszavalta Túrmezei Erzsébet „Mindig csak adni” című versét.

Ezek után Buza Zsolt, pozsonyi lel-

kipásztor mutatta be a megjelent kiadványt. Réz László főjegyzői hivatali idejében jobbító szándékkal születtek meg

kimutatásai a csehszlovák összeírások után. 2018-ban került elő az 1921-ben kézzel írott kérdőíveknek a gyűjteménye, amelyet azzal a célból küldött ki a gyülekezetekbe, hogy megalkossa a Szlovenszkoói és Ruszinszkoói Református Egyházkerület név- és címtárát. Élete utolsó négy évében több mint háromszáz levelet írt, melyek eljutottak az egyházi és állami hivatalokba és hirdették az egyház autonómiáját egy országon belül. Ő fogalmazta meg 13 oldal terjedelemben az egyház memorandumát az egyházi iskolák jogainak tekintetében. Miután a tiszáninneri egyházkerület, majd a lévai zsinat is elfogadta, eljutott az illetékes minisztériumba. Az énekeskönyvről szóló rendeletét is elfogadta a lévai zsinat. Ezen kívül megfogalmazta a közalap rendeltetését, alaposan kielemezve és körül járva a témát. Ugyanezkor javaslatot tesz a tanítóképző és a teológiai szeminárium létesítésére is, melynek eredményeképpen 1925-ben megnyílik a losonci református szeminárium, 1935-ben pedig a komáromi

tanítóképző, meghatározva annak pontos tanári karát és az intézmények állami és egyházi finanszírozását. Pálóczi Czinke István püspök távollétében oldja a megoldhatatlannak tűnő feladatokat a püspöki titkárral együtt. Iktat, levelez, nyomtatványokat fogalmaz, megszerkesztett kiadványokat juttat el a rimaszombati, a rozsnyói és a nagykaposi nyomdába. Előkészíti és csokorba szedi az egyházmegyei, majd az egyházkerületi jegyzőkönyvek programpontjait, részt vesz a lelkészsképesítő bizottság munkájában, és az egyes bizottságok szabályzatait is kidolgozza. Patay Károly kérésére beindítja egyházunk hivatalos lapját: a Református Egyház és Iskolát, majd szerkeszti és folyamatosan közli írásait abban.

Hűségesen szolgálja gyülekezetét is. Konfirmáltat és keresztel. Több mint hat iskolában Rozsnyón százhusz gyermeknek tart hitoktatást. Nehéz anyagi körülményei között, személyes lemondás árán is támogatta közösségét. 1923 karácsonyán egy hónapig tartó súlyos betegség után megy fel a szószékre. Egészségügyi problémákkal küszködik. 1924 augusztusában írta azt a levelet, amelyben szerepel a könyv címadó jelmondata: „Vajon mi lesz, ha abba kell hagynom?” Budapestre szeretett volna költözni feleségével, hogy kezeltesse magát és gyógyuljon. Az egyházi hozzájárulás hamarosan meg is érkezett, jóváhagyva az egyéves szabadságot, de mivel Réz Lászlónak nem volt csehszlovák állampolgársága, így nem kaphatott útlevelet. 1924 szeptemberében leteszi a lantot, és feleségével együtt elhatározzák, hogy átszöknek Magyarországra. Erre azonban már nem ke-

rült sor, mert szeptember 12-én zúgó harangok hirdetik Réz László halálát.

A tevékeny szolgáló életről a roznói városi temetőkerben is megemlékeztünk, az. ún. református viharsarokban, ahol Réz László mellett ott nyugszik Vályi Nagy Pál, templomépítő

főgondnok és ft. Szőke István, roznói lelkész, egyetemes főjegyző. Az igei megemlékezést Buza Zsolt, lelkész végezte a Mt 21,37 alapján.

Legyen áldott Isten, aki meghallgatta könyörgésünk szavát és gyermekeknek olyan szolgáló életet ajándékozott

Rozsnón és Homonnán is, hogy az hitünk megjobbításaként szolgálhat minden időben, mert „*megvan az ideje a születésnek, és megvan az ideje a meghalásnak (Préd 3,2).*”

Fritz Beke Éva és Buza Zsolt

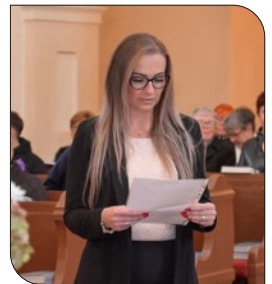
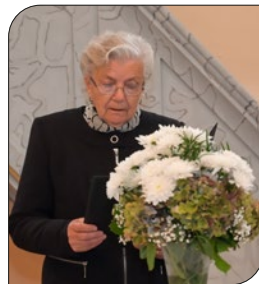

Hálaadó istentisztelet Deregnyőn

Egyházi épületeink felújítása rendszeres feladat egy gyülekezet számára, még akkor is, ha számbelileg fogyatkozunk. Meg kell tanulnunk, hogy ne a nagy számok bűvöletében éljünk, hanem a „kösziklára épülve” végezzük küldetésünket. Egy hálaadó istentisztelet sem önmagunk ünneplését jelenti, hanem annak a meglátását, milyen csodálatos módon segít Isten legyőzni kishitűséget, aggodalmat, hirdelve az Ő gondviselő kegyelmének nagyságát. Ez év október 13-án tartott istentiszteleten is ez történt. Van miért hálát adnunk, hisz 2016-tól sok munkánkban tapaszt

most eltávolított bádoglemezeken Habsburg címert találunk, mivel az azt gyártó üzemet Ferenc József testvére alapította, a ma Csehországhoz tartozó Trinec-ben. A toronyban járva, a 100 éves nagyharangra lettem figyelmes, melyet Kisgejőcön öntetett a gyülekezet Egry Ferenc műhelyében, pótolva az első világháborúban elvitt harangot. Az 1857-ből származó kisharang Lónyay Gábor adománya, amint az a harangon olvasható.

Az igehirdetés szolgálatát Géresi Róbert püspök úr végezte a Zsoltárok könyve 33. része alapján, örömmel, ujjon-

talhattuk meg a Mindenható segítségét. A templomtorony vakolatának és színezésének felújításával kezdődött, majd 2019-ben a Tanulmányi Központ és parókia hőszigetelésével és nyílászáróinak cseréjével folytatódott a munka. A templomhajó majd 600 négyzetméteres felületének cementpalával történt átfedése 2021-ben valósult meg. Ebben az évben nem csak a vihar által okozott kárt javítottuk ki a torony tetőzetén, hanem annak átfestésére, s csillag cseréjére, valamint a villámhárító vezetékének cseréjére is sor került. Mindeközben „találkoztunk a múlttal”. A templomhajó padlásán átfedés közben az 1836-ban készült fazsindelyre és eredeti kovácsolt vasszegekre találtunk, amelyeket 1932-ben cserélt a gyülekezet bádogg földémre. A

gásra buzdítva a híveket, hisz Isten gazdagító kegyelméért adhatunk hálát. Molnár Elemér, Deregnyből származó nyugalmazott királyhelmeci lelkész a gyülekezet valamikor hitéletéről szolt a testvérek előtt. A gyülekezet bizonyágtételét özvegy Kocsis Lászlóné, tiszteletbeli presbiternő tolmácsolta, s Talpas Livia köszöntötte a lelképásztort. Nagy örömmel hallgathattuk meg Györky Dániel orgona játékát, aki ritkán hallható, szép hangzással szólaltatta meg az 1836-ban készült orgonát. Jó volt szolgálni az Úr előtt a gyülekezet és szolgatársak közösségében a zoltár szavai szerint: „Adjatok hálát az Úrnak, hívjátok segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek közt!” Zsolt. 105,1

Csoma L.

Szeretni Istenhez szegődtem

XXI. Gömöri Egyházmegyei Kórustalálkozó

Az ember egy ideig csak keresi az útját, majd mikor megérzi Isten közelségét, már a hozzá vezető utat fürkészi. Ki hangos szóval, harsonával, ki csöndesen, a maga nyugalalmában.

Minél közelebb kerülünk azonban az Úrhoz, a lelkünk annál inkább vágyakozik az érte való szolgálat után. S ilyenkor újraindul a keresés, a felfedezés, hogy mi módon, milyen úton tehetnénk legteljesebben az Úr dicsőségére. Ez az út pedig éppen bennünk ér véget, amikor megtaláljuk azt a lehetőséget, amelyben kibontakoztathatjuk a Jóisten felé érzett szeretetünket. Van, aki ezt a magánnyal átítatott csöndes imádságban leli meg, van, aki a templomi istentiszteleteken való figyelmes jelenlétben. Van, aki a bibliaórák nyugalalmában, van, aki az együttlét örömeiben talál rá. Előbb vagy utóbb azonban mindannyian, kik keressük a „szolgálatunkat”, mennyei iránymutatással megeljük azt.

utak itt egy pillanatra összefonódtak, azok az utak, amelyek a zene szárnyán érnek el a Jóistenhez, és őt dicsőítve az emberek szívéhez.

„Ujjong az ajkam, ha neked zenghet, lelkem is, amelyet megváltottál.” (Zsolt 71,23) Így szólt az alkalomhoz rendelt ige, amely nem csak papírra vésvé jelent meg a programfüzetben, hanem valósággá vált a templom falai között is. Nt. Nagy Ákos Róbert, esperes köszöntője után először a Gömöri lelkész-kórus (Gömöri Református Egyházmegye) tagjai zengték be a teret, majd a Túróc mente gyülekezeteiből álló Pacsirta kórus és a hanvai Tompa Mihály énekkar folytatták az Úr dicsőítését. Őket követte a lelkes ifjakkból álló zenekar, akik a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumból érkeztek. Gyermeki kísérettel érkezett a Tornaljai Református Gyülekezet vegyes énekkara is, majd utánuk a Rimaszombati Református Gyülekezet idősebb fiatalokból álló kórusa is megtöltötte az emberek

Ebben az áldásban volt részük mindazoknak is, akik 2024. szeptember 29. napján a simonyi református templomban köszöntötték egymást a XXI. Gömöri Egyházmegyei Kórustalálkozón. A szerteágazó gömöri falvakból az

lelkét szertetettel. Végül a Serkei férfikórus zárta a meghívott előadók sorát, utolsó fellépőként pedig a gyermekek által megerősített, házigazda simonyi Bárka kórus lopta be magát az emberek szívébe.

Az alkalmon ünnepi beszédet mondott nt. Nagy Ákos Róbert, esperes, nt. dr. Süll Kinga, egyházzeneért felelős zsinati tanácsos, nt. dr. Rákos Loránt, egyetemes lelkészi főjegyző és Madarász Béla, egyházmegyei gondnok. Mindannyian kedves szavakkal illették a templomot dalolva megtöltött kórusokat, és örömuket fejezték ki, hogy immáron több mint két évtized után is ilyen népes számban megrendezésre kerülhetett a találkozó. Az alkalmon bizonyosságot nyert az is, hogy a Jóistentől kapott énekhangnak és a hozzá szálló dicsőítő zenének bizony generációkon átívelő, hangszereket megszólaltató, nehézségeket ledöntő ereje van. Olyan ereje, amelytől a testi bajokkal küszködő idősök is dalra fakadnak, elfelejtve minden gondjukat, amelytől a lelki fájdalmak gyötörte gyülekezeti tagok arca is mosolyra fakad. Erő, amely az Úrtól jön, és enyhülést hoz

a szívnek, erőt ad a testnek és hitet a léleknek.

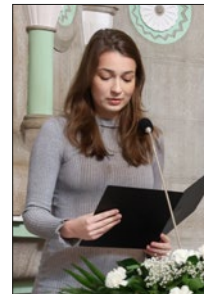
Az esemény zárásaként Boján Katalin simonyi gondnok szeretetvendégségre hívta a dalos ajkú kórustagokat és az őket megtisztelő megjelenteket. Végül Molnár Ágnes, simonyi kántor és kórusvezető irányításával közös énekléssel zárult a találkozó, amely során egymás szívére helyeztük a 844. dicséret szövegét: „Az Úr vezessen végig az úton, szerteszét ha sodor is a sors, Mert ha Őbenne bízva bízunk, nagy örömben majd találkozunk. És míg újra látjuk egymást, Szent kezében őrizzen meg Ő.” A következő Gömői Egyházmegyei Kórustalálkozóig így hordozzon mindenkit a tenyerén a Jóisten!

*Máté-Borbás Orsolya, feledi presbiter
A képeket Nt Szarvas László készítette*

Megemlékezés a pozsonyi vértörvényszék 350. évfordulója alkalmából a Pozsonyi Református Egyházközségben

2024. október 20-án emlékeztek meg a pozsonyi reformátusok és pár evangélikus testvér két nyelvű istentisztelet keretén belül a pozsonyi vértörvényszék 350. évfordulója alkalmából a gályarabok kiálló hűségéről. Az egybegyülteket a gondnoktestvérek, Dr. Kosár Károly és Dr. Ján Čontofalský, köszöntötték a Jelenések könyve 20. fejezetének 4. versével. Ezen az istentiszteleten énekszóban felcsendült a gályarabok éneke, a 394. dicséret, majd szlovák nyelvű igehirdetéssel szolgált köztünk ft. Ján Hroboň, a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Egyház Nyugati Egyházkerületének püspöke a Mt 10,16-22 versei alapján. Rövid történelmi visszatekintésében összefoglalta a gályarabok életének viszontagságait, majd igehirdetésében kiemelte, hogy Jézus, amikor kiküldi tanítványait, nyíltan feltárja előttük szolgálatuk nehézségeit, de mindez gyönyörűséges íga, mert az Úr megtartja az övéit. Egyházunk magyarajkú egyetemes főjegyzője, ft. Dr. Rákos Loránt, az Ézs 7,7-9 versei alapján hirdette: „**kedves emlékező Testvéreim, most itt Pozsonyban azon apropóból alkotunk egy emlékező, hálaadó gyülekezetet, hogy egyháztörténelmünk egyik legszomorúbb évtizedének tettszínhelyes városában Isten ígében keresztül felidézünk és megokuljuk a több száz protestáns lelkésszel, tanítóval, kántorral szemben megindított azon véres pernek a 350. évnvi távlatát, amelyben az egyik oldalon tökéletesen megmutatkozott a krisztusi szeretet minden hiánya, a másik oldalon pedig a krisztusi ígék és csodás örömhír mel-**

letti kiállás teljes rendületlensége.” Az örökérvényű evangélium pedig ez volt a számunkra: „**Ha nem hiszel, nem maradsz meg! Ezen nincs mit szépíteni! Ha hiszel, csak akkor maradsz meg! Akkor hiába támadnak ellened nagy nevek, hatalmas seregek, világuralkodók, nagyokat mondók, és még lehetne sorolni az emberi hatalom kecségtetésére használt földi fortélyokat..., semmit sem érnek – pici pötytyé alakulnak – az előtt, aki hisz és**

bízik Isten hatalmas erejében. Annak az Úr egy különleges eredményt ígért, méghozzá azt, hogy megmarad. Nemcsak a mennyei üdvösség szempontjából ígéretes ez, miszerint aki hisz, az beléphet majd Isten mennyei birodalmába – hiszen Ézsaiásnál Áház királynak is éppen egy rettegett, háborús, szenvedésekkel együttjáró helyzetben üzeni az Úr a megmaradás felőli biztatást –, azért van tehát ez ígéretre szükségünk, Testvérek, már e földi világ viszonyai közepette is, mert a mi

utunk a végtelen, csodás, fenséges és isteni ország felé vezet.”

A kapuvári börtönben énekelt dicséret sorai után Matej Lančarič Milan Jurčo Vítazný Oblúk című versét adta elő, Mgr. Galo Eszter pedig Csiha Kálmán Gondolsz-e Rájuk? című versével melengette meg a testvéri közösség szívét-lelkét.

A köszönetnyilvánítás és áldásvétel után a gyülekezeti teremben ft. Balogh Elemér pozsonyi lelkész, egyháztörténész életéből a gyászévttizeddel folytatott kutatásait és tanulmányait mutattuk be tárlatunkban, amelyeknek nagyobb része a budapesti Ráday Levéltárból származik és az ottani munkatársak élükön Szatmári Judit, levéltárossal rendelkezésünkre bocsátottak egy hónapra kölcsönzés útján a kiválasztott dokumentumokat, hogy jobban megismerjük e nemes lelkű templomépítő mindennemű szolgálatát Pozsonyban. Nagyon szépen köszönjük a kiállításra biztosított üvegszekrényeket is a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma vezetőségének Jarábik Gabriella igazgatóasszonnyal az élen, mert ezek nélkül nem tudtuk volna megynitni a kiállításunkat.

Istennek legyen hála, hogy lelkészeink és tanítóink közül többen kiálltak az Úr Jézus Krisztus élő Igéje mellett és nekünk, utódoknak, mint az előttünk jártak hitbéli gyümölcsseire van mire emlékeznünk, mert „**a világ ma is sóvárogva várja Isten fainak a megjelenését (Róm 8,19).**”

Buza Zsolt

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Budapesten jártunk...

Tudom, nem mindenki számára „sláger”, hogy valame-lyik nagyvárosban jár, kirándul. A SzRKNE szolgálatában azonban ez a 2024. október 12-i alkalom azért volt különleges, mert évek óta először hívtak meg minket (a SzRKNE vezetőségét) a Zsindelyné Tüdős Klára – Díj átadóra, Budapestre, a Kálvin-téri templomba.

Zsindelyné Tüdős Klára nevével találkozhattunk különböző kiadványok szerzőjeként, és mivel 1980-ban, 84 évesen elhunyt, úgy gondoljuk, hogy elveszett – sok kivételes emberrel együtt – a múltban. Azonban valamiért mégis felfigyelt rá az egyház és nőszövetség. Sokoldalú tehetség volt, többek között, ő volt az első magyar filmrendezőnő (Fény és árnyék c. film). Mégsem erről lett híres. Jelmezter-

vezőként, tánctanárként tevékenykedett, a II. Világháború alatt több mint száz menekültet szállásolt el budapesti vil-lájában, s mentett meg (2001-ben megkapta a Jad Vashem (az Igazság Keze) kitüntetést a zsidómentésben végzett munkájáért, visszamenőleg). Divatba hozta a magyaros öltözködést, divatszalonot tartott fenn. Sokat foglalkozott a falun élők munkahelyteremtésével, a kézi-szövő telepet is alapított. A szegény sorsú, falun élő, tehetséges gyermekek számára, férjével együtt, létrehozta a Gyórfly-kollégiumot. Rendszeresen adott interjúkat, kiadott könyveket, több filmnek volt producere, forgatókönyvírója, rendezője. 1944-ben lett, Ravasz László püspök megbízása alapján, az elnöke a magyarországi Nőszövetségnek, s megalapította

hivatalos lapjukat, a Magyar Asszony-t. Sok helyre hívták, s ő szívesen ment, mindenhova az evangéliumot vitte, pedig volt olyan időszak is az életében, hogy eltöltötték, kitelepítették, a közösségekben végzett munkája miatt. Mégis a reménység asszonya maradt.

Az ő emlékezetére alapította a magyar Református Nőszövetség 2010-ben azt a díjat, amely minden évben, kiemelkedő szolgálatukért kitünteti négy-öt nőt, asszonyt. Egy istentisztelettel indul ez az alkalom, amelyen részt vesznek Magyarországról minden egyházkerületből a nőszövetségi megbízottak, és a meghívott vendégek. Ez alkalommal, mivel a SZRKNE szervezte az Imanap-előkészítő konferenciát, a vezetőség tagjait is meghívta Koncz-Vágási Katalin, a Magyarországi Nőszövetség elnöke. Szabó István, a Kálvin-téri Egyházközség lelkipásztora, köszöntötte a jelenlevőket, majd Györky Szilvia igehirdetéssel szolgált, Nagy Zsuzsanna, az Ungi Egyházmegye elnöke, előadott Erzsébet királynéről és Magyarországhoz fűződő kapcsolatáról, valamint Kendeffy Katinkáról, hogyan szolgált nehéz helyzetekben is a Mindenhatót. Szabó Mirjam, a Zempléni Egyházmegye elnöke pedig bemutatta a Jó Pásztor Háza anyaotthon szolgálatát és munkáját. Ezt ölelte körbe a Bódiss Tamás, Kálvin-Kórus valamint Karasszon

Eszter gordonkaművész koncertje. Délután került sor a díjátadásra, valamint a jelenlevők megtekinthették a történelmi, liturgikus textileket, meghallgatták Derencsényi Anna (a kálvin-téri nőszövetség vezetője) előadását.

Nagyon építő és szép alkalom volt, ismét gazdagodhatunk egy olyan emlékekkel, amely arra mutat rá, hogy bárhol és bármilyen helyzetben, az Urat szolgáljuk, és mindennel, ami nekünk adatott, végezzük a ránk bízott feladatot. Mindezért legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia, elnök

Javasoljuk a telefonos segítő beszélgetést!

Az őszi idő beköszöntével, majd a téli időszámítással járó változások jelentős hatással lehetnek a szervezetünkre és a hangulatunkra. Az októberi hónap azonban még lehetőséget nyújt arra, hogy odafigyeljünk magunkra, és támogassuk mentális és lelki egészségünket, valamint időben felismerjük a lelki problémák figyelmeztető jeleit.

Nem véletlen, hogy ebben a hónapban nagyobb hangsúlyt kap ez a téma: több mint harminc éve, október 10-e a Lelki Egészség Világnapja, melyhez világszerte rendezvények kapcsolódnak. A Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége (LESZ) ebben a hónapban szakmai programokkal hívja fel a figyelmet a lelki egészség megőrzésének fontosságára. A központi rendezvény Békéscsabán volt, míg régiós találkozók Csíksomlyón, Budapesten és Dunaszerdahelyen zajlanak.

A LESZ a Kárpát-medencében 29 magyar nyelvű lelki elsősegély telefonszolgálat munkáját koordinálja. Több mint 500 önkéntes válaszol a segélykérő hívásokra, illetve e-mail-es megkeresésekre is reagálnak öt levelező rendszeren keresztül.

Tapasztaljuk, hogy a lelki egészség megőrzése napjainkban nehéz feladat. Sokan szembesülnek olyan problémákkal, amelyek stresszt váltanak ki. Van amikor a stressz által kiváltott tünetek rövid időn belül megszűnnek. Azonban bizonyos élethelyzetekben a stressz és annak tünetei tartóssá válnak, ami súlyos lelki

gondokhoz vezethet, növelve akár az öngyilkossági gondolatok kockázatát is. Ilyen helyzetekben különösen fontos, hogy az érintettek megbeszélhessék problémáikat egy külső személlyel, legyen az egy barát, szakember, vagy egy lelki segély-szolgálat önkéntese.

A telefonos segítő beszélgetés előnye, hogy bármikor, a nap 24 órájában hívható, és a vonal végén mindig olyan önkéntesek állnak rendelkezésre, akik elfogadóan, előítélet nélkül figyelnek a hívóra. Nincs szükség bemutatkozásra, bárki név nélkül, magyar nyelven beszélhet a problémáiról, ha lelki támogatásra van szüksége.

Ne érezze, hogy egyedül van a nehézségeivel! Hívja bizalommal Szlovákiában, a Felvidéken két telefonszámon érhető el magyar nyelvű telefonos lelki elsősegély szolgálatot: **0918 500 333** vagy **0904 500 338**

A LESZ, a Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonszolgálat és az azt működtető Szövetség a Közös Célokért társulás kiemelt jelentőséget tulajdonít a lelki egészség védelmének. Ajánljuk figyelmükbe a közösségi média felületünket: <https://www.facebook.com/telefonszolgalat>

lás kiemelt jelentőséget tulajdonít a lelki egészség védelmének.

Ajánljuk figyelmükbe a közösségi média felületünket:

<https://www.facebook.com/telefonszolgalat>

A Kárpát-medence reformátussága

Választott szolgálók, akik irányt mutatnak

Emlékszinatot tartott október 25-én a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház a rimaszombati református templomban. Az ünnepi istentiszteleten Pálóczi Czinke István-díjat kapott Bogárdi Szabó István, három lelkipásztort szenteltek fel, megemlékeztek a gályarabságra ítélt protestáns hitvallókról, akiknek örökségét egy most megnyílt emléktű is őrzi – írja tudósításában a reformata.sk.

Rákos Loránt magyar püspökhelyettes igehirdetésében elmondta, hogy három dolognak is örülhetünk, amelyek révén megbizonyosodhatunk arról, hogy bármit is hoz a történelem, végül csak az marad, amiért hálát adhatunk, amiről megemlékezhetünk, amire alapozhatunk egy lassan felsejlő jövődőt. A zsinat programjához kapcsolódva utalt a lelkészszentelésre, a Pálóczi Czinke István-díj átadására, illetve a gályarab hitvallók szenvedésére és a példaként megmaradt emlékezetükre. Ján Semjan szlovák püspökhelyettes az emberi és a keresztyén emlékezet jelentőségére hívta fel a figyelmet. Kiemelte: az egyház jó emlékezet nélkül könnyen válik az áramlatok és a kor kísértésének zsákmányául, hasonlóan ahhoz a fához, amely gyökerét vesztette, vagy megkárosították azt. Azért is határozta meg az egyház az ünnepek idejét, hogy megemlékezünk arról, ami egyszer megtörtént.

Az ünnepi eseményen három lelkészt szenteltek fel, miután sikeresen letették lelkészképesítő vizsgáikat, így jogosulttá váltak önálló lelkészi szolgálatra. A három lelkipásztor: Gríger Krisztina (Dunaszerdahely), Nagy Enikő (Tornagörgő) és Samuel Knežo (Jenke). – Isten felszólítása többször is elhangzik a Bibliában: Legyetek szentek! A ti szolgálatotok legyen olyan, mint a lámpatartóba tett világító lámpás! Ebben a világban mindig tudatosítsátok, hogy az életetek nem e világból való! – hívta fel a figyelmet Gére-

si Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke. Kibocsátó beszédében Porubán Ferenc főgondnok azt kívánta a három felszentelt lelkipásztornak, hogy a mindenható Isten órállóiként tanulmányozzák továbbra is szorgalmasan a Szentírást, tanítsanak alkalmas és alkalmatlan időben Isten Igéje szerint, valamint tisztán és hűen hirdessék Krisztus evangéliumát.

Pálóczi Czinke István-díj

A Zsinat a Pálóczi Czinke István-díjat idén Bogárdi Szabó István Széchenyi-díjas teológusnak, a Károli Gáspár Református Egyetem hitéleti rektorhelyettesének, a Magyarországi Református Egyház Zsinata egykori lelkészi elnökének, a Dunamelléki Református Egyházkerület nyugalmazott püspökének adományozta. – Mint minden közösségnek, a magyar reformátusságnak is mindig szüksége volt és lesz vezetőkre. Hitünk szerint azonban ezt a vezetői szolgálatot az Istentől való elhívásnak kell megalapoznia. Egyházunknak olyan választott szolgálókra van szüksége, akik irányt mutatnak. Az Igére figyelve különbséget tudnak tenni jó és rossz, helyes és helytelen között, nem sodródnak az árral, hanem azzal szemben is az igazságért küzdenek, Isten igazságáért – kezdte a laudációját Géresi Róbert püspök.

Mint mondta, a Hegyi beszéd követelménye, hogy legyünk tökéletesek, ez ugyanis a keresztyén létezés állandó kihívása, ez az állandó küzdelem jellemzi azt, aki Isten útját keresi. A püspök köszönetét fejezte ki Bogárdi Szabó Istvánnak a magyar reformátusságért tett szolgálatáért. Hozzátette: a korábbi dunamelléki püspököknek az egyház és a világ viszonyában is mindig volt mondanivalója, doktori munkájában például a kommunista diktatúra idején kialakult teológiákat és álteológiákat vizsgálta. A Zsinat volt lelkészi elnöke a többi között megállapította, hogy a „be-

zárkózó egyház” koncepciója, amelyet a diktatúrák akartak rákényszeríteni a közösségeinkre, zsákutcát jelent. Felhívta arra is a figyelmet, hogy ez a koncepció néha külső nyomás nélkül is megjelenik, amikor a „jó ez a hely nekünk, építsünk sátrat” gondolata uralkodik el egy közösségen belül. Géresi Róbert kiemelte: Bogárdi Szabó István gondolatai az egész Kárpát-medence vonatkozásában érvényesek, és nem csupán a református közösségek esetében, közéleti megszólalásai pedig igehirdetések, amelyek magukon hordozzák a prófétai útmutatás lelkületét. – Nem könnyű feladat téged hallgatni, néhányan fel is adják. De akinek van füle a hallásra, az hallja is, hogy egész népedet tanítod – jegyezte meg a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke, aki laudációjának végén köszönetet mondott azért is Bogárdi Szabó Istvánnak, hogy mindig szeretettel és jó szándékkal volt a felvidéki reformátusok iránt, és a Magyar Református Egyház keretein belül hozzájárult az egység formálásához.

A méltatás után a püspök Porubán Ferenc főgondnokkal közösen átadta a Pálóczi Czinke István-díjat Bogárdi Szabó Istvánnak, aki a díjjal kapcsolatban köszönetét és háláját fejezte ki. Mint fogalmazott, ez egyfajta jelzés: egyetértenek abban, hogy az igazságot kell szeretetben követnünk, és nem a magunk igazságát, hanem Krisztus igazságát, mert egyedül az ő igazsága tart meg bennünket.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata 2013-ban az egyházi közösség és a református identitás megerősítéséért munkálkodó életük elismerése céljából alapította meg a Pálóczi Czinke István-díjat, amellyel a Zsinat olyan hitvallókat tüntetett ki, akik egész életpályájukkal, tanúságtévként tetteikkel igazolták az egyházi közösségnek, hogy egyedül a Krisztust követő értékrend alapozhatja meg e világban a mindenki által szomjúhozott igazságot.

Megmaradni az egyházban

Az emlékszinaton megemlékeztek a gályarabságra ítélt protestáns hitvallókról és az emlékükre létrehozott gályarabemlékútról is. 2024-ben a Kárpát-medencei reformátusság körében egy kétéves emlékezősorozat veszi kezdetét – ezekkel a gondolatokkal vezette fel a gályarabemlékút megnyitásának a bejelentését Molnár Árpád zsinati tanácsos.

Csorba Dávid, a Debreceni Református Kollégium Múzeumának szakigazgatója előadásban emlékezett meg a

„gyászévtizedről”. Mint mondta, 350 évvel ezelőtt, 1674. március 5-re a pozsonyi bíróság elé vádlottként idézték be a hazai protestáns értelmiséget. A Kárpát-medence területéről több mint hétszáz lelkészt, tanítót, kántort vádoltak meg felségsértéssel és vallásgyalázzal, politikai és egyházi felkelésben való részvétellel. Református és evangélikus felekezettű, magyar, szláv és német etnikumú, közösségeket vezető, gyülekezeteket és iskolákat képviselő egyházi elöljárókat. Összesen negyven hitvalló prédikátor élte túl az 1674–76 közti méltatlan szenvedéseket – foglalta össze. – A börtönt és gályarabságot viselt hitvallóink többéves száműzetés után hazatérhettek, visszamentek a gyülekezetükbe, a tanári katedrara, és folytatták közösségépítő munkájukat. Fiaik és leányaik pedig évszázadokon át megmaradtak az egyházban, lelkészek, tanítók sora nőtt föl a gályarabcsaládokban, ez az, ami az emlékezetüket és a kultuszukat évszázadok át fenntartotta – tette hozzá. Csorba Dávid előadása végén szimbolikusan átadta az emlékszinatra elkészült [gályarabok.drk.hu](http://galyarabok.drk.hu) oldalt, amely az emlékévkvel kapcsolatos kezdeményezéseket kívánja összefogni és megjeleníteni. Az ott található térkép jelzi a helyszíneket, a gályarabok útját, a származási helyüket, iskoláikat és börtöneiket, külföldi tanulmányaik és emlékhelyeik képeit.

Az emlékszinaton az ünnepség résztvevői a gályarabok 2017-ben felavatott rimaszombati emlékművét is megkoszorúzták

Az emlékszinaton Porubán Ferenc főgondnok rekesztette be, majd Géresi Róbert püspök áldásával fejeződött be az ünnepi istentisztelet.

reformata.sk/reformatus.hu
Fotó: reformata.sk/Szarvas László

Emlékezz vissza....

XXVI. rész

Isten iránti hálával készültünk 1983 Karácsonyára. Mivel a javítási munkák idején többször volt segítségünkre Gábor Bertalan plébános, a karácsonyi estiszentmisztésre meghívta a presbitérium. A több száz férőhelyes templomunk szinte teljesen megtelt, mert a katolikus testvérek is sokan eljöttek ez alkalommal. A meghívásunkra a plébános úr is meghívott, az éjféltől misére Nagykaposra. A kölcsönös karácsonyi látogatásnak és rövid szolgálatnak komoly visszhangja lett. A hívek között öröm, az állami hatóságoknál rosszallás. Januárban megjelent a járási egyházügyi titkár két hivatalnok kíséretében és figyelmeztetett, hogy engedély nélkül mentem Nagykaposra. Ennek nem szabad megismétlődnie, különben problémáim lehetnek. Azt azonban nem tudták megakadályozni, hogy szinte heti rendszerességgel találkozunk igei beszélgetésre Gábor Bertalan, Pándy Bertalan, Fülöp Sándor, Pándy Árpád és én.

Az 1984-es év elején a gyülekezet szolgálati rendjét a következőképpen állapította meg a presbitérium: Kedden reggel, csütörtök este és péntek reggel istentisztelet, szerdán este bibliaóra. Szombat délelőtt hittan és konfirmáció előkészítés, vasárnap délelőtt és délután istentisztelet. Az érdeklődő gyerekek számára harmóniumoktatás is indult, s a konfirmáló fiatalok a hitvallás mellett egy-egy éneket is eljátszottak. Istennek legyen hála, ezt éveken át tartani tudtuk. Az év szeptemberében több napos kirándulást tettünk Erdélyben. A Székelyudvarhelyen élő barátaink kalauzoltak minket Udvarhelyszék, Gyergyó és Csík csodálatos tájain. Szomorúsággal töltöttek el az akkori viszonyok, amikor a hentesüzletben csak halkonzervet láttunk, s autónkat nem lehetett vendéglátóink lakása előtt parkoltatni, mert megbüntették volna őket.

A következő év, 1985 nagy családi és gyülekezeti eseménye volt lányunk, Annamária születése. Érezhető volt a gyülekezet öröme és szeretete is, hisz a deregyői paró-

kián utoljára a Koncsol házaspárnak született gyereke, László.

Az év nyarán, egyházmegyénk esperese, súlyos betegséget követően, elhunyt. Az egyházmegyei közgyűlésen, állami háttérrel, ismét egy szlovák gyülekezet lelkészét kívánták javasolni. Én újra szóvá tettem, hogy ez ellentétes a korábbi megegyezéssel, és hívó keresztyén számára nem vállalható. Ezzel el is akadt a próbálkozás, s majd három éven keresztül az esperes helyettes-vezette az egyházmegyét. Számomra azonban egy olyan időszak kezdődött, amikor különféle indokokkal jelentettek fel az álla-

mi hatóságoknál. Pár nappal a közgyűlést követően, két ismeretlen csongetett a Lelkeszi Hivatalban, állambiztonsági tisztként igazolva magukat. Elmondásuk szerint, az a jelentés érkezett hozzájuk, hogy én a közgyűlésen nacionalista megnyilatkozást tettem. Válaszul elmondtam, hogy egy megegyezés megtartása a keresztyén ember számára erkölcsi kötelesség, s nem nemzetiségi kérdés. Nem értem miért látnak ebben nacionalizmust.

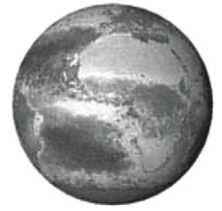
Az egyházvezetés körül kialakult bizonytalanság megoldódni látszott azzal, hogy püspökké választották Horváth Zsigmond komáromi lelkészt, helyettesei pedig Varga Béla kassai- és Hromanik Mihály jenkei lelkészek lettek. Külön hangsúlyt kapott, hogy a jenkei lelkész hivatalosan a püspök első helyetteseként került a tisztségbe. Ez azt jelentette, hogy a püspök bármilyen akadályoztatása esetén olyan lelkész állt volna a Zsinati Elnökség élén, aki nem tudott magyarul, azaz a hívek 90 százalékának anyanyelvén. Sejtethető volt, hogy az állami szervek, kihasználva egyes lelkészek gyengeségeit, szerették volna megvalósítani az 1920-tól dédelgetett elképzelésüket, a magyar többségű,

több mint 100 000 lelket számláló református egyház szlovák vezetés alá helyezését. Ezt az evangélikus egyház esetében sikerrel valósították meg már az első világháborút követően.

CsL

- Folytatás következik -

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

Magyar végvár Kanadában

Lizik Zoltán élete minden fontos döntésében Istenre hagyatkozott, és sosem bánta meg. Lelkészi szolgálatát egy Duna menti kis faluban kezdte, majd Közép-Európa legnagyobb református templomában, Cegléden folytatta huszonnyolc éven át. Tizenhat éve pedig elvállalta a kanadai Windsor gyülekezetének szolgálatát. 2018-ban először, 2023-ban másodszer választották az idén százéves Amerikai Független Magyar Református Egyház püspökének. Az évfordulót az alapítási helyszín után az amerikai New Brunswickban nagyszabású rendezvényen ünnepelték meg.

Mi vezette arra, hogy a sok lehetőség közül végül a lelkipásztori hivatást válassza?

Hívó családból származom, anyai nagyszüleim és anyám is vallásosak voltak. Apám már az új világot képviselte: tanítónak, mérnöknek vagy katonatisztnak szánt, ahogy az abban az időben divat volt. Nem tudtam, merre induljak. 1970-ben jutottam arra a meggyőződésre, hogy lelkésznek kell jelentkezni. Tudtam, hogy Isten lépésről lépésre, napról napra meg fogja adni a következő útmutatást. Azóta is mindig elfogadtam az utat, amit elém hozott, és sosem voltak kétségeim, mert mindig megérkeztek azok az emberek, akik segítettek továbbhaladni. Nyilván a Bibliára is támaszkodtam, így tényleg nem voltak kétségeim egy pillanatig sem.

Hogyan befolyásolta a házasságát és a családi életét az egyházi szolgálata?

A feleségemmel még a teológián ismerkedtünk meg. Zsuzsanna a zsinati iroda jogi osztályán dolgozott, és levelező hallgatóként csak időnként járt be. Megszerettük egymást. Ő nyírbátori, ezért az esküvőnk az ottani gyönyörű, ősi templomban tartottuk. Kislányunk, Zsuzsika még Budapesten született, vele mentünk Gerjenbe, ahol világra jött Emese és Zoltán, majd Cegléden István és Gábor Levente. A feleségem elsősorban a gyerekek nevelésével foglalkozott, mellettem állt, és vezette a háztartást, ami nem volt egyszerű feladat.

Miként kerültek Gerjenbe?

Egy ismerős szólott, hogy van egy üres lelkészi státusz egy Tolna megyei

faluban, és azt javasolta, hagyjam el Budapestet, legyek önálló lelkész. Akkoriban Finta István, a Reformátusok Lapja főszerkesztője mellett dolgoztam, a legjobb helyen ahhoz, hogy előbb-utóbb budapesti lelkészi álláshoz juszak. Finta is figyelmeztetett, hogy boldogság lenne elhagyni Budapestet, de éreztem, hogy az elhívásom oda szól. Bár emberi javaslatnak tűnt, valójában isteni invitálás volt. Soha nem bántuk meg azt az öt évet, amit ott töltöttünk. A teológián megszerzett elméleti tudást a gerjeniektől tanult gyakorlati tapasztalatok egészítették ki.

Utána következett Cegléd, huszonnyolc hosszú éven át, benne a rendszerváltozással...

Azt sem terveztem. Egy vasárnap beállított Gerjenben az istentiszteletre öt ismeretlen, akik bekéredzkedtek a parókiára, ahol elárulták: ceglédiek, és papot keresnek. Azt válaszoltam nekik: elkéstek, én már elígérkeztem a Tolna megyei Madocsára, ahol meghalt a lelkész. Mire ők: az nem baj, a püspök úr megígérte nekik, hogy náluk az lesz, akit ők akarnak. Több nagy hírű lelkészt is megkerestek már, de ők nemet mondtak. A ceglédi gyülekezet negyvenöt éves, templomuk Közép-Európában a legnagyobb, még a debreceni is kisebb. Tudtam, hogy rengeteg munka lesz vele, mégis igent mondtam. Huszonnyolc évig szolgáltam ott, ebből tízet még a kommunista világban. Cegléden három református gyülekezet működött, összesen tizenötezer reformátussal. Évente nagyjából száz temetést tartottam. Rengeteget készültem, soha nem mentem föl a szószékre enélkül, ezt értékelte a gyülekezet. Minde-

mellett még politizáltam is. Nálunk alakult meg annak idején a helyi MDF és a kisgazdapárt, mert a művelődési házakba még nem engedték be őket, nekünk viszont kétszáz-kétszázötven férőhelyes, nagy termünk volt, ahol népes gyűléseket lehetett szervezni.

Lizik Zoltán, az Amerikai Független Magyar Református Egyház püspöke

Fotó: Reformátusok Lapjának archívuma

Gerjenből Cegléd nagy lépés, de onnan a kanadai Windsor még nagyobb...

Még 2001-ben egy napon felhívott egy ismeretlen erdélyi lelkész, hogy adjak nekik néhány napra szállást, mert őt megválasztották Amerikában egy gyülekezetbe lelkésznek, de a felesége utolsó hetes várandós, és Cegléden szeretne szülni, és utána majd továbbrepülnek. Igent mondtam neki. Öt-hat héten át voltak nálunk, ezalatt megismerkedtünk, megszerettük egymást. Pár év múlva levél érkezett: szeretnék megköszönni, amit kaptak, ezért meghívunk minket egy hónapra magukhoz Los Angelesbe. Jakabffy Zsolt a végén megkérdezte: „Nem akarsz itt maradni? Olyan kevesen vagyunk magyar lelkészek, nagy szükség lenne még egyre!” Elvitt Szabó Sándor akkori püspök-

höz, aki először azt javasolta, menjek Houstonba templomot építeni, de azt nem vállaltam, így jött szóba a kanadai Windsor, ahol két éve megüresedett a lelkeszi állás. Odarepültem, meghallgattak, és azt mondták, majd visszajeleznek. Néhány hónappal hazatérésem után jött a levél: várnak Windsorba.

Mi fogadta Windsorban?

Isten segítőkét rendelt mellém már a legelső lépéseknél. Például Jani bácsit, a festőt, aki élete végéig nagyon sokat segített a templom körül. '56-os menekült volt és jó magyar ember. A másik segítóm egy asszony lett. 2008. március 14-én érkeztem, másnap volt a március 15-i ünnepség, ahol miután elmondtam az imát, Klárrika néni így szólt a férjéhez: „Miklós, mától kezdve ehhez a paphoz járunk!” Harminc évig tartoztak a katolikus közösségbe, de otthagyták, sőt Klárrika konfirmált és presbiter lett. És ott volt a Magyar Ház igazgatója, Zoli bácsi, aki főgondnok volt a másik református templomnál, de átjött hozzánk. A Magyar Házban mindent együtt csináltunk, új ünnepeket vezettünk be, lett például magyar kultúra, költészet, magyar nyelv napja. Történelmi és irodalmi kört indítottam, könyveket is adtunk ki.

Hogyan telt az elmúlt tizenhat év? Mekkora most a gyülekezet Windsorban?

Bár az amerikai autógyártás központja jó száz éve Michigan állam és elsősorban Detroit, a folyó túlsó partján, a kanadai Windsorban több autót gyártottak. Windsor lett az esztergályosok központja, akik bedolgoztak a Fordnak, a GM-nek, a Chryslernek, elkészítve a gyártáshoz szükséges szerszámokat. Állítólag nyolcezer magyar is élt itt, öt magyar templom és öt magyar kultúrház működött párhuzamosan. A gazdasági válság miatt megroppantak az autógyárak, rengetegen elköltöztek. A legutolsó összeírás szerint mintegy ezerháromszáz ember vallotta magát magyar származásúnak a városban. Szerintem ennél sokkal többen lehetnek, viszont sokkal kevesebb látható, azaz aki eljön eseményekre, és még kevesebb, aki ténylegesen segít. Az öt templomból egyedül a miénk maradt meg, hozzánk nagyjából ugyanannyian járnak most is, általában tizenöt-húsz, ünnepekkor huszonöt-harminc fő. Valamikor evangélikus magyar templom volt, de a hívek idővel beolvadtak a szlovák vagy a német lutheránus gyülekezetekbe, és a reformá-

tusok megvették tőlük az épületet. Mi őrizzük tehát a helyi evangélikusok építészeti örökségét is. Magyar végvár vagyunk, szó szerint is, hiszen Windsor határváros.

mentem el mindig a Magyar Házba is. Ha csak egy imádságot mondtam is étkezés előtt vagy után, már tudták, ki a pap, kihez kell fordulni, ha valami gondjuk, bajuk van. Az öregek a kór-

A windsori gyülekezet Fotó: Reformátusok Lapjának, archívuma

2018-ban püspökké avatták. Mekkora az önhöz tartozó egyház?

Összesen három egyházmegyénk és harminchárom gyülekezetünk van: harminc Amerikában, három Kanadában. Nem mindenhol van saját templomunk, több helyen csak béreljük. Huszonnégy lelképásztor dolgozik, egy részük bizony nyolcvan feletti, de még mindig viszik a szolgálatukat.

Püspöki jelmondata: „Idegenben is az ősi gyökérből táplálkozni.” Miért?

Nem kezdettől fogva szolgáló itt, hanem érett fejjel, ötvenöt éves koromban jöttem ide. A gyökereim és életem nagy része Magyarországhoz köt, de a szolgálatom itt is meg tudott újulni. Ugyanakkor mindent az otthoniaknak köszönhetek, a családomnak, a rokonságnak, az otthoni egyháznak. Csak azt tudtam idehozni és itt kamatoztatni, amire otthon neveltek, tanítottak, amiben felnőttem. Nagyon jó emberekre találtam itt, boldoggá tett a tudat, hogy nekik szolgálhatok.

Beiktatása után így fogalmazott: „Nagyon szeretnék a még nem vallásos és az egyházat elhagyó embereknek is a püspöke lenni.” Mit jelent ez?

Mindig is úgy gondoltam, nem elég csak a templomban szolgálni és prédikálni, el kellene érni azokat is, akik maguktól nem jönnek el hozzánk. Ezért

házba kerülve sokszor elfelejtenek angolul és magyarul kezdenek beszélni, amit persze az ápolók meg az orvosok nem értenek. Mi fel vagyunk jegyezve a kórházban mint magyarul értők: hívnak, amikor szükséges.

2023-ban újraválasztották. Mi változott az előző időszakhoz képest?

Fegyelmezettebben mennek a dolgok. A három egyházmegyét egy-egy esperes felügyeli; ha elakadnak, valamit nem tudnak elintézni, akkor közbeléphetek. Az elmúlt években történt személyi változásoknak köszönhetően

A windsori templom Fotó: Reformátusok Lapjának, archívuma

sokkal komolyabb eredmények, jelentések érkeznek, és én is jobban tudom kezelni a felmerülő helyzeteket, hiszen most már több a tapasztalatom, jobban érzékelem a helyi gondokat, talán kicsit hathatósabban tudok hozzájuk nyúlni.

Nemrég ünnepelték egyházuk százéves évfordulóját.

Nagyon boldogok és büszkék vagyunk, amiért Isten minket arra méltott, hogy ünnepelhessünk. Elődeink dolgoztak, utódaik megtartották az egy-

házat, nekünk pedig az jutott, hogy megünnepeljük a száz évet. Itt, a diaszpórában egyébként minden év egy évtizednek számít, hiszen minden olyan nehéz... Szeretnénk, ha mindenki velünk együtt örülne annak, hogy az Amerikai Független Magyar Református Egyház megélte ezt a szép kort, önállóan, saját erőből, hiszen más egyházakkal ellentétben mi anyagilag nem tartozunk senkihez. A függetlenség anyagilag feladatot, de nagy örömet és

boldogságot is jelent. Két ünnepséget is tartottunk. Az egyiket a pennsylvaniai Duquesne-ben, ahol 1924. december 9-én megalakult az egyházunk, a másikat a New Jersey állambeli New Brunswickban, ahova a környék gyülekezeteiből több százan eljöttek, és amelynek lelkipásztora, Ötvös Zsolt alkalmas ilyen nagyszabású ünnepség megrendezésére. Hálásak vagyunk érte!

Antal-Ferencz Ildikó

www.reformatus.hu

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Valótlanság és a valóság

Valótlan állítás:

A Gázai övezetben lakók békét akarnak és nem háborút.

Valóság

A Palesztin Politikai és Kutató Központ 2023 végén közvélemény kutatást végzett, mely szerint az övezetben lakók 57%-a egyetértett a Hamasz Izrael ellen indított támadásával, csak 37% tartotta ezt rossz döntésnek. A többség nem akar békében élni Izrael szomszédságában. Ezek az adatok még inkább a háború irányába mutatnak, a Jordán folyón túli területen (Júdea és Samária) lakó palesztinok által adott válaszok alapján. Az ottani lakosság 82%-a helyeselte a Hamasz támadását és csak 12 % ellenezte azt. A nagy különbség abból adódott, hogy a Jordánon túli területek palesztin lakossága békében él, és nem érzi a háború szörnyűségeit. További felmérést május 26. és június 1. között végzett a nevezett intézet, amely szerint a palesztin lakosság mintegy 65% elégedett a Hamasz vezérének, Siwarnak a tevékenységével. (Területi megoszlás szerint Gázában 50%, a Jordánon túli területen 76%).

Arra a kérdésre, hogy mennyien támogatják az Izrael elleni fegyveres harcot a palesztin állam létrehozása érdekében, márciushoz képest 8 százalékkal emelkedett 54%-ra. Csak 16% támogatja az erőszakmentes ellenállást. Elmondható, hogy a palesztin lakosság ellenségeként tekint a zsidókra, akik ellen harcolni kell. A számok alapján ez megerősíthető.

Valótlan állítás

„Ha Izrael kivonul a Gázai övezet-

ből, akkor rövid időn belül béke lesz.”

Valóság

Izrael egyszer már teljesen kivonult erről a területről, de ez nem jelentett békét, hanem ellenkezőleg. A radikális iszlám szabad területnek látta Gázát, ahonnan Jeruzsálem felé vonulhat, s megalapozhatja világhódító látomását.

A Hamasz 2007-től 2023 végéig saját területként irányíthatta Gázát, mind de facto egy Palesztin államot. Más szóval, a „két állami” megoldás 16 éven keresztül valóság volt. Ariel Sharon miniszterelnök 2005-ben egyoldalúan kivonult az övezetből, felszámolva 21 zsidó települést, elköltöztetve 8.000 izraelit, az izraeli katonaságot. Tette ezt abban a reményben, hogy a másfél millió palesztin megkezdi az önálló állam kiépítését. Ehhez minden oldalról elegendő támogatást kapott. De nem ez történt. Évről évre gyakrabban támadta az izraeli városokat és falvakat rakétáival, és más terrorista eszközökkel, mint a léggömbökre függesztett molotov-koktélokkal. Majd 2023 október 7-én egy nagy terrortámadással. Cél a Templomhegy feletti uralom átvétele. Itt nem Gázáról volt szó, hanem Jeruzsálemről. A Hamasz az október 7-i támadást az „Al-Aqsa ostroma” (Templomhegyen álló mecset) fedőnéven, Jeruzsálem elfoglalására indított háború kezdetének tekintette. Ennek okát abban látta, hogy Izraeliek is meglátogatják a Templomhegyet, ami számukra elfogadhatatlan, még akkor is, ha ott nincs hivatalos zsidó imahely.

Gázán keresztül az Iszlám – Dzsi-

hád világalomra törekszik. A Hamasz és a hasonló csoportok felhatalmazva érzik magukat a Korán 61:9 surájának erőszakos megvalósítására. „Ő az, aki választottját (Mohamed) az igazságossággal és az igaz vallással elküldte, hogy feletle álljon minden vallásnak, akkor is ha ez a bálványimádóknak ellenséges.”

Mindeközben sok államban a palesztinok melletti, és a gázai háború elleni tüntetések rendkívül megerősödtek. Az Izrael ellenes hangulat nemegyszer erőszakossá vált a helyi intézményeket és kormányokat is támadva. Ez év áprilisában ezrek vonultak fel Hamburgban, megoldásként iszlám kalifátus megalapítását követelve. New York-ban 2023. november 23-án a tömeg izraeli, amerikai és ENSZ zászlókat tépett szét. Michigan-ben áprilisban „Halál Izraelre” és Halál Amerikára” jelszavakat skandált a tömeg. Az erőszakos iszlám leginkább Nigériában érzékelhető, ahol a mohamedánok újra és újra keresztyéneket gyilkolnak. A keresztyén Örményországot mohamedán szomszédja, Azerbajdzsán veszélyezteti. A keresztyén kisebbség feletti uralom olyan formában is látható, hogy keresztyén leányokat elrabolnak, házasságra és a mohamedán hitre kényszerítenek.

A fundamentalista iszlám gyilkos valóság, és bármely országban megjelenhet. Mindennek megelőzése mindannyiunk feladata az adott lehetőségek alapján.

Israel Heute

Fordította Csoma László

Gyülekezet

Benedek Elek írta a sírkövére: „Jézus tanítványa voltam, gyermekekhez lehajoltam, őket karjaimra vettem, szeretetre úgy neveltem.”

A gyülekezetről ma is sokat beszélünk. Főként arról, hogy próbálunk rájönni, miért üresek a templom padjai. Hol vannak a középkorúak, fiatal családok, fiatalok, gyermekek? Sok gyülekezetet a hetven év felettiek tartanak életben.

Mindig fáj a lelkem, amikor, ha be akarunk mutatni egy községet, várost, legyen az szlovák, magyar, bármilyen, elsőként a történelmi épületeket mutatjuk meg a videóban, elmondásban is. Ez – falvak esetében – leggyakrabban a templom(ok). Valahol büszkeséggel tölt el, hogy igen, a mi községünkben ilyen szép rendben van, ilyen régi az épület, még régebbi valamelyik úrvacsorai- vagy keresztelődény, terítő, asztal stb. Aztán szégyenkezünk. Mert mást nem tudunk elmondani dicsekvésként. A gyülekezetről nem beszélünk.

Elkoptattuk ezt a szavunkat. Sőt, felaggattunk rá olyasmit, hogy csak az emberek bizonyos csoportja (jók, igazak, akiknek rendben van az életük stb.) mehet istentiszteletra, bibliaórákra, ilyen-olyan találkozókra. Ezt hagyjuk meg a szektáknak – ők eldöntik, hogy ki tartozhat közéjük.

Ma egyre jobban igazzá válik a mondat: „a múltat végképp eltörölni.” Próbáltam, szolgálatom 24 éve alatt, megérteni, hogy mennyire a lelkésztől függ ez. Nem látogatja eleget a családokat? Nem jár kórházakba látogatni a híveket? Az idősekre nem gondol? A gyerekekkel nem jól foglalkozik? Nem érteni, amit mond – prédikál? Nem azon a nyelven hir-

deti az Igét, nem jól adja át a gyülekezetnek Isten Igéjét? Vagy talán éppen a magánéletére nézve, van kifogásolnivalója a gyülekezetnek?

Akkor mit mondjanak azok, akik számára olyan fontos volt a keresztség, a gyülekezet, az Úrvacsora, hogy akár tíz templommal odébb, de elmentek, elvitték a gyerekeiket, családjukat, vállalták azt is akár, hogy munkáltatóik, feletteseik behívták őket „beszélgetésre”, s van, aki a munkáját is elveszítette, mert a hitét nem adta semmiért?

Egyrészt, beszélnünk kell arról, hogy akik a gyülekezetbe járnak, érzik-e felelősségüket a „világgal” szemben. Ezalatt azt (is) értem, hogyan kommunikálják a gyülekezetben történeteket, a ránk váró szolgálatokat, munkálatokat otthon. Csak panaszkodnak, sóhajtoznak, fogadkoznak, hogy többet nem mennek a gyülekezetbe? Ne csodálkozzunk, ha ez így nem hívogató az őket hallgatók számára.

Másrészt, ma már nagyon sok kisközösség létezik, és há-

lásak is vagyunk érte. A gyülekezet mégsem egy a kisközösségek között. Ott nemcsak egy közösségben vannak, hanem együtt imádkoznak, egymást vigasztalják, bátorítják – és nem valami céllal, mint teszi azt sok önszervező csoport és életvitel-tanácsadó. A gyülekezetben a múlt bölcsessége van jelen. Olyan lelki közösség, gazdagság és erő van benne, amely attól függetlenül, hogy mit nyerhet, kitől és kivel végzi a szolgálatot, otthon ad mindenkinek. Sehol sem érezzük magunkat jobban otthon, mint amikor hazatérünk, és betérünk istentiszteletra. Függetlenül attól, ki és

hogy hirdeti az Igét. Attól is, ki ül mellettünk. Az igazi gyülekezetben, ha otthonunk van, mindig és mindenütt tudjuk a világban, hogy oda visszatérhetünk. Ott nem nézik a társadalomban betöltött szerepünket, mit értünk el, mit rontottunk el. Az egyház a világ végéig hirdeti az Isten Igéjét, és felelősséggel áll minden egyes tagjához.

Mindegy, hogy 3 vagy 3000 tagja van egy gyülekezetnek (nyilván jobb, ha többen vagyunk), az egyház Isten örök eklézsiája. Ne becsljük azért alá az erejét, helyét, ne beszéljük le azokat, fiatalokat vagy időseket arról, hogy oda tartozzanak, mert nem másról, az örök életünkről van szó.

Papp Vilmos: Elkoptatott szavak c. könyve alapján, összeállította: Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/136/2024

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregyő 216, 076 74 Deregyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • Terjeszti a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábrián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Draňov-Deregyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT